

Eerste druk van deze titel werd uitgegeven door
Jabalis BV, Molenschot (ISBN 90 9017 401 X)

Kind in bemiddeling

Over de transformatie van ex-partners in collega-ouders
en de kindermomenten in bemiddeling
Cees van Leuven en Annelies Hendriks

ISBN 90 6665 638 7

NUR 847

© 2005 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij het besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot Uitgeverij SWP (Postbus 257, 1000 AG Amsterdam) te wenden.

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	11	
<u>Hoofdstuk 1</u> Echtscheidingsbemiddeling: (ex-)partner worden		
1.1	De eerste afspraak: de intakefase in de praktijk	15
1.2	De intakefase in theorie	16
1.3	De geschiedenis van de relatie: twee verhalen	17
1.4	De betekenis van de twee verhalen	18
1.5	Hoe Ingrid en Paul met elkaar communiceren en welk ruzie-model daarbij hoort	19
1.6	De theoretische grondslagen van de wetmatigheden in gedrag en communicatie	21
1.6.1	<i>Gedragsmodel en ruziesystemen</i>	21
1.6.2	<i>Transactionele Analyse (TA)</i>	23
1.7	Paul en Ingrid veranderen hun communicatie: de scheidingsmelding	25
1.8	Gestructureerde reflectie op de kwaliteit van de relatie	29
1.8.1	<i>De scheidingsmelding</i>	29
1.8.2	<i>Fasen in het scheidingsproces</i>	30
1.8.3	<i>De vijf bouwstenen van een partnerrelatie</i>	32
1.8.4	<i>Gestructureerd onderhandelen</i>	33
1.9	Inventarisatiefase: beschrijving van levensperspectieven en (aanzet tot) het regelen van zaken	35
1.10	Het eerste kindermoment: Ingrid en Paul bereiden het paraplugesprek voor	39
1.11	Het paraplugesprek nader bezien	41
1.12	Verslag van het paraplugesprek en aanzet tot de herstructurering van het ouderschap: het Zorgmodel	42
<u>Hoofdstuk 2</u> Het juridische kader van de herstructurering van het ouderschap in bemiddeling		
2.1	Bloedverwantschap	45
2.2	Ouderschap	45
2.3	Gezamenlijk gezag	46
2.3.1	<i>Hoe ontstaat (gezamenlijk) gezag?</i>	46
2.3.2	<i>Blijft gezamenlijk gezag na echtscheiding altijd doorlopen?</i>	47
2.3.3	<i>Kan gezamenlijk gezag dat bij of na echtscheiding werd verbroken weer worden hersteld?</i>	48
2.3.4	<i>Hoe dient men in de praktijk om te gaan met gezamenlijk gezag na echtscheiding?</i>	48
2.3.5	<i>Wat te doen als gezagdragende ouders het niet met elkaar eens zijn?</i>	50

Hoofdstuk 3 Het sociaal-psychologische kader waarin het Zorgmodel past

3.1	Gezinssysteem: structuur en taken	53
3.2	Stadia gezinsontwikkeling	56
3.3	Culturele en sociale achtergronden van het gezin	57
3.4	Ontwikkelingsfasen van kinderen	57
3.5	Wat gebeurt er bij echtscheiding met een gezin?	59
3.5.1	<i>Fasen in echtscheiding</i>	59
3.5.2	<i>Wat betekent scheiding voor kinderen?</i>	60
3.6	Resumé	62

Hoofdstuk 4 De herstructurering van het ouderschap na scheiding: het Zorgmodel

4.1	Paul en Ingrid starten met 'de vijf vragen' en komen toe aan het Zorgmodel	65
4.2	Paul en Ingrid vullen het Zorgmodel in	68
4.3	De vijf vragen en het Zorgmodel nader bezien	69

Hoofdstuk 5 Luisteren naar kinderen in bemiddeling

5.1	Het juridische kader	77
5.2	Het maatschappelijke kader	79
5.2.1	<i>Luisteren naar kinderen</i>	79
5.2.2	<i>Waarom kinderen rechtstreeks betrekken bij scheidingsbemiddeling?</i>	79
5.2.3	<i>Wat willen we van kinderen weten?</i>	80
5.2.4	<i>Hoe gaan we te werk?</i>	80
5.2.5	<i>Betrekken we de kinderen er altijd bij?</i>	83
5.2.6	<i>Op welk moment betrekken we de kinderen in de bemiddeling?</i>	83
5.2.7	<i>Wat is de bedoeling van het kindermoment?</i>	84
5.2.8	<i>Luisteren verrijkt</i>	85

Hoofdstuk 6 Afwikkeling Zorgmodel en het kindermoment

6.1	Paul en Ingrid strijden om de tijdsverdeling binnen co-ouderschap	87
6.2	De bemiddelaars spreken met de kinderen	89
6.3	Ingrid en Paul komen tot overeenstemming	92

Hoofdstuk 7 Bemiddeling: methode en technieken

7.1	De methode van bemiddeling	95
7.2	Technieken in bemiddeling	97
7.2.1	<i>Heretiketteren, samenvatten, weglaten</i>	97
7.2.2	<i>De procedure als sturingsmechanisme</i>	98

7.2.3	<i>Kernkwadranten</i>	98
7.2.4	<i>Ecogram</i>	99
7.2.5	<i>Rituelen</i>	100

Hoofdstuk 8 **Verplichte bemiddeling en forensische bemiddeling**

8.1	Verplichte bemiddeling	101
8.1.1	<i>Actuele ontwikkelingen in de politiek</i>	101
8.1.2	<i>Gewenste ontwikkeling</i>	102
8.1.3	<i>Verplichte bemiddeling bij een rechterloze scheiding?</i>	102
8.2	Forensische bemiddeling: het deskundigebericht met toepassing van mediation	103
8.2.1	<i>De rapportage aan de rechter</i>	103
8.2.2	<i>Regels in een forensische bemiddeling</i>	104
8.2.3	<i>De eerste ervaringen</i>	104
8.2.4	<i>Vereisten forensische bemiddelaar</i>	105
8.3	Special: het gebruik van het miniscript ter verandering van de communicatie	106

<u>Nawoord</u>		113
-----------------------	--	-----

<u>Literatuur</u>		115
--------------------------	--	-----

Bijlagen

Bijlage 1	VFAS-model bemiddelingsovereenkomst en gedragsregels	119
Bijlage 2	Het verhaal van de zeeschildpad en de landschildpad	126
Bijlage 3	Zorgmodel	127
Bijlage 4	Suggesties voor vragen aan kinderen, behorende bij het Zorgmodel	130
Bijlage 5	Kinderconvenant	132
Bijlage 6	Regels geldende voor het deskundigenonderzoek met toepassing van mediation	140
Bijlage 7	Rapportage in forensische mediation	142